Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2022/0117(COD)

24.5.2023

OPINIA

Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

dla Komisji Prawnej

w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)
(COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej (*): Ramona Strugariu

(*) Zaangażowana komisja – art. 57 Regulaminu

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej (SLAPP) nie są nowym problemem dla Unii Europejskiej. Liczba tego rodzaju powództw w Europie stale rośnie, co zostało udokumentowane przez kilka niezależnych organizacji monitorujących to zjawisko. Badania i wiedza na temat SLAPP wzrosły po zabójstwie maltańskiej dziennikarki śledczej Daphne Caruany Galizii w październiku 2017 r. W chwili śmierci dziennikarki prowadzono przeciwko niej 48 takich powództw. Te stanowiące nadużycie postępowania kontynuowano nawet po śmierci D. C. Galizii, gdyż wniesiono je przeciwko jej rodzinie, co spowodowało ogromne obciążenia finansowe i psychologiczne dla osób, w które były wymierzone.

W badaniu przeprowadzonym przez Koalicję przeciwko SLAPP w Europie (CASE) podkreślono stale rosnącą liczbę SLAPP od 2016 r., przy czym w 2021 r. ich liczba wzrosła o ponad 400 %. W badaniu CASE uwypuklono skalę problemu, podkreślając, że w samej Chorwacji do kwietnia 2021 r. zidentyfikowano blisko 1000 aktywnych powództw przeciwko mediom. W badaniu przedstawiono różne przykłady z różnych państw członkowskich, takich jak Polska, Francja, Włochy, Malta czy Słowenia, podkreślając europejski wymiar tej kwestii i potrzebę wspólnego europejskiego rozwiązania.

Powództwa typu SLAPP mogą być całkowicie lub częściowo bezzasadne. Dwoma wspólnymi elementami charakteryzującymi SLAPP są jednak nadużywanie postępowania sądowego i uciekanie się do niego w odniesieniu do debaty publicznej. Powództwa typu SLAPP wnosi się zatem w celach innych niż rzeczywiste dochodzenie, egzekwowanie lub wykonywanie prawa i mają one raczej na celu uniemożliwienie debaty publicznej, jej ograniczenie lub uznanie za karalną. Poprzez nadużywanie systemu sądowego powództwa typu SLAPP nie tylko powodują znaczne szkody finansowe i psychologiczne u ofiar, lecz także ograniczają dostęp do wymiaru sprawiedliwości innym obywatelom, gdyż nadmiernie obciążają system sądowniczy. Takie roszczenia często – ale nie zawsze – charakteryzują się brakiem równowagi sił. Wszczynanie wielu postępowań, nieproporcjonalny charakter roszczenia, a także stosowanie opóźniającej i dokuczliwej taktyki stanowią kolejne przesłanki świadczące o tym, że SLAPP ma charakter nadużycia. Wybrane podejście polega na stworzeniu jasnej definicji obejmującej zarówno roszczenia ewidentnie bezpodstawne, jak i te, które z prawnego punktu widzenia są częściowo zasadne, lecz mają wyżej wymienione cechy i prowadzą do nadużycia prawa.

Ofiary SLAPP zaangażowane są w wiele różnych spraw. Ofiarami mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, od dziennikarzy i mediów po aktywistów, wydawców, obrońców praw człowieka, a nawet pojedyncze osoby prywatne. Wspólnym mianownikiem tych kategorii osób jest ich zaangażowanie w debatę publiczną. Powództwa typu SLAPP można wykorzystywać bezpośrednio lub pośrednio przeciwko każdej osobie zaangażowanej w debatę publiczną, a także kierować je przeciwko osobom biorącym udział w przygotowaniach do debaty lub w działaniach ją wspierających. Niniejsza dyrektywa musi zapewniać odpowiednią ochronę wszystkim kategoriom osób.

Aby skutecznie i kompleksowo zająć się tą kwestią, należy również rozszerzyć definicję debaty publicznej, tak by oprócz wolności wypowiedzi i informacji obejmowała działania prowadzone w ramach wykonywania różnych praw. Praktyczne sytuacje pokazały, że

definicja powinna zawierać niewyczerpujący wykaz obejmujący między innymi wolność zrzeszania się i zgromadzeń, a także wolności nauki. Biorąc pod uwagę dużą liczbę powództw typu SLAPP przeciwko dziennikarzom i pracownikom mediów, istotne jest, aby pluralizm i wolność mediów objęto definicją tego, co stanowi kwestię leżącą w interesie publicznym związaną z zaangażowaniem w debatę publiczną.

Aby niniejsza dyrektywa przyniosła pożądany skutek w postaci ochrony osób zaangażowanych w debatę publiczną przed nadużywaniem drogi sądowej, jej przepisy muszą określać gwarancje proceduralne, w tym skuteczny mechanizm wczesnego oddalenia (dostępny z urzędu lub na wniosek pozwanego). Dopuszczalność mechanizmu wczesnego oddalenia nie może podlegać wyższemu progowi niż inne gwarancje proceduralne. Dyrektywa nie może wprowadzać rozróżnienia na różne kategorie powództw typu SLAPP. Aby to osiągnąć, mechanizm ten należy rozszerzyć i udostępnić wszystkim ofiarom SLAPP. Proponowane podejście w odniesieniu do gwarancji proceduralnych, a w szczególności do mechanizmu wczesnego oddalenia, polega na porzuceniu dychotomii Komisji między sprawami ewidentnie bezpodstawnymi i stanowiącymi nadużycie.

Do celów skutecznego mechanizmu wcześniejszego zwolnienia ciężar dowodu przy ocenie sądowej w danej sprawie spoczywa na powodzie. Proponowane podejście polega na zwróceniu się do powoda, aby wykazał jedynie, że każdy element podstawy powództwa spełnia przesłankę fumus boni iuris, gdy jest przekonany, że roszczenie nie nosi znamion nadużycia. Próg ten równoważy prawa pozwanego z prawem dostępu do wymiaru sprawiedliwości po stronie powoda, biorąc pod uwagę rezygnację z początkowej dostępności mechanizmu wczesnego oddalenia jedynie w przypadku spraw ewidentnie bezzasadnych.

Wniosek Komisji jest doskonałym pierwszym krokiem, aby położyć kres nadużywaniu drogi sądowej zmierzającej do stłumienia debaty publicznej, i pojawia się w chwili, gdy statystyki uwypukliły potrzebę wypracowania wspólnego europejskiego rozwiązania. Wniosek dotyczyłby jednak jedynie niewielkiej części problemu, gdyż kompetencje na szczeblu Unii są ograniczone w kwestiach prawa procesowego. W związku z tym istotne jest, aby państwa członkowskie podjęły dalsze środki, które uzupełnią środki podejmowane na szczeblu Unii. Po wejściu w życie niniejszej dyrektywy państwa członkowskie nie powinny ograniczać zakresu stosowania tych przepisów wyłącznie do spraw transgranicznych w sprawach cywilnych i handlowych, lecz rozszerzyć je również na sprawy krajowe i sprawy regulowane prawem karnym. Jednocześnie, po zakończeniu okresu przeglądu, Komisja powinna też rozważyć możliwość zajęcia się sprawami karnymi dotyczącymi powództw typu SLAPP za pomocą odpowiednich środków prawnych.

Wdrożenie zalecenia towarzyszącego niniejszemu wnioskowi ustawodawczemu ma także zasadnicze znaczenie dla skuteczności wniosku. Wobec tego państwa członkowskie powinny również rozważyć wprowadzenie specjalnych przepisów regulujących kodeksy etyczne prawników i innych przedstawicieli zawodów prawniczych, aby sankcjonować udział we wszczynaniu powództw typu SLAPP lub maskowaniu ich jako uzasadnionych roszczeń.

Ponadto, jako kolejny krok naprzód, Komisja powinna przeprowadzić przegląd rozporządzeń Bruksela Ia i Rzym II, aby uwzględnić wszelkie inne potencjalne przypadki wyboru sądu ze względu na możliwość korzystniejszego rozstrzygnięcia sprawy, których nie objęto niniejszą dyrektywą.

POPRAWKI

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zwraca się do Komisji Prawnej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę następujących poprawek:

Poprawka 1
Wniosek dotyczący dyrektywy
Tytuł

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Wniosek	Wniosek
DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY	DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ***ewidentnie bezpodstawnymi lub*** stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)	w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)

Poprawka 2
Wniosek dotyczący dyrektywy
Umocowanie 2 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

Poprawka 3
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(2) Art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. W Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta praw podstawowych”) przewiduje się między innymi prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7),	(2) Art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. W Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta praw podstawowych”) przewiduje się między innymi prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7),

prawo do ochrony danych osobowych (art. 8), prawo do wolności wypowiedzi i informacji, które obejmuje poszanowanie wolności i pluralizmu mediów (art. 11), oraz prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47).	prawo do ochrony danych osobowych (art. 8), prawo do wolności wypowiedzi i informacji, które obejmuje poszanowanie wolności i pluralizmu mediów (art. 11), ***prawo do wolności zgromadzania się i stowarzyszania się (art. 12), prawo do wolności sztuki i nauki (art. 13)*** oraz prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47). ***W art. 12 Karty zagwarantowano również wyraźnie prawo każdego do tworzenia związków zawodowych i przystępowania do nich dla obrony swoich interesów, które doprecyzowano w art. 28 Karty, z zagwarantowaniem prawa do rokowań i działań zbiorowych.***

Poprawka 4
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(3) Prawo do wolności wypowiedzi i informacji określone w art. 11 Karty praw podstawowych obejmuje prawo do posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Artykułowi 11 Karty praw podstawowych należy nadać znaczenie i zakres odpowiadającego mu art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka dotyczącego wolności wypowiedzi i informacji w myśl wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	(3) Prawo do wolności wypowiedzi i informacji określone w art. 11 Karty praw podstawowych obejmuje prawo do posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe. Artykułowi 11 Karty praw podstawowych należy nadać znaczenie i zakres odpowiadającego mu art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka dotyczącego wolności wypowiedzi i informacji w myśl wykładni Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ***Europejski Trybunał Praw Człowieka konsekwentnie postrzega prawo do wolności wypowiedzi jako jedną z „zasadniczych podstaw" demokratycznego społeczeństwa, a zarówno Karta, jak i europejska konwencja praw człowieka przewidują bardzo szerokie prawo do swobodnego wypowiadania się.***

Poprawka 5
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(3a) Jak uznano w utrwalonym orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) w odniesieniu do wykładni odpowiednich postanowień europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC), w świetle której Karta jest interpretowana i stosowana zgodnie z jej art. 52 ust. 3, prawo do wolności wypowiedzi i informacji jest ściśle powiązane z wykonywaniem innych praw i wolności, w tym prawa do wolności zgromadzania się i stowarzyszania się oraz prawa do wolności sztuki i nauki, w tym wolności akademickiej. EKPC nakłada także na umawiające się państwa obowiązek pozytywny zapewnienia ochrony wolności i pluralizmu mediów oraz stworzenia środowiska sprzyjającego uczestnictwu w debacie publicznej.

Poprawka 6
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 3 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(3b) Prawo do wolności wypowiedzi jest prawem podstawowym, które należy wykonywać w ramach zasady „wyważenia prawa", zgodnie z orzecznictwem ETPC i w poszanowaniu art. 54 karty.

Poprawka 7
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(4) Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie ***ochrony osobom fizycznym***	(4) Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie ***minimalnych zasad na***

i ***prawnym, które angażują*** się w debatę publiczną w sprawach leżących w interesie publicznym, w szczególności ***dziennikarzom*** i ***obrońcom*** praw człowieka, przed postępowaniami sądowymi, które są wszczynane przeciwko nim, aby zniechęcić ich do debaty publicznej (często określanymi również mianem „strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej" lub „SLAPP").	***szczeblu Unii, aby zagwarantować ochronę osób fizycznych*** i ***prawnych angażujących*** się w debatę publiczną w sprawach leżących w interesie publicznym, w szczególności ***dziennikarzy, mediów i organizacji medialnych, wydawców*** i ***obrońców*** praw człowieka, ***w tym społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i związków zawodowych, a także badaczy, nauczycieli akademickich lub artystów, obrońców praw człowieka, obrońców środowiska, obrońców praw kobiet i osób LGBTIQ+, aktywistów, związków zawodowych, bloggerów, sygnalistów lub opozycji politycznej,*** przed postępowaniami sądowymi ***oraz ich groźbą***, które są wszczynane przeciwko nim, aby zniechęcić ich do debaty publicznej (często określanymi również mianem „strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej" lub „SLAPP").

Poprawka 8
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(4a) Osoby fizyczne i prawne, które angażują się w debatę publiczną, odgrywają ważną rolę w podtrzymywaniu debaty publicznej, podstawowych praw i wartości demokratycznych, włączenia społecznego, ochrony środowiska oraz praworządności, a także we wzmacnianiu demokracji, równości płci, wolności mediów i pluralizmu w Unii.

Poprawka 9
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(5) Dziennikarze odgrywają ważną rolę w ułatwianiu debaty publicznej oraz w przekazywaniu i otrzymywaniu informacji, opinii i idei. Istotne jest zapewnienie ***im*** przestrzeni niezbędnej do tego, aby mogli wnosić wkład do otwartej, wolnej i uczciwej debaty oraz by mogli ***zwalczać dezinformację***, ***manipulacje*** informacjami i ***ingerencje*** w informacje. Dziennikarze powinni mieć możliwość skutecznego prowadzenia swoich działań, aby zapewnić obywatelom dostęp do pluralizmu poglądów w demokracjach europejskich.	(5) Dziennikarze odgrywają ważną rolę w ułatwianiu debaty publicznej oraz w przekazywaniu i otrzymywaniu informacji, opinii i idei. ***Niezależne, bezstronne, profesjonalne i odpowiedzialne dziennikarstwo oraz dostęp do pluralistycznych informacji stanowią kluczowe filary demokracji.*** Istotne jest zapewnienie ***dziennikarzom*** przestrzeni niezbędnej do tego, aby mogli wnosić wkład do otwartej, wolnej i uczciwej debaty oraz by mogli ***przekazywać informacje niezależnie od wszelkiej presji, co ma kluczowe znaczenia dla zwalczania dezinformacji***, ***manipulacji*** informacjami i ***ingerencji*** w informacje. Dziennikarze powinni mieć możliwość skutecznego prowadzenia swoich działań ***bez obaw***, aby zapewnić obywatelom dostęp do pluralizmu poglądów w demokracjach europejskich. ***Niemniej jednak dziennikarze napotykają coraz trudniejsze warunki wykonywania zawodu, w których powództwa typu SLAPP oraz naciski handlowe i polityczne, duże obciążenie pracą, niepewność kariery zawodowej lub autocenzura stanowią poważne zagrożenie dla publicznego dostępu do informacji.***

Poprawka 10
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(6) W szczególności dziennikarze śledczy odgrywają kluczową rolę w ***zwalczaniu*** przestępczości zorganizowanej, korupcji i ekstremizmu. Ich praca wiąże się ze szczególnie wysokim ryzykiem, a oni sami coraz częściej doświadczają ataków i nękania. Niezbędny jest solidny system gwarancji, który umożliwi ***im*** pełnienie zasadniczej	(6) W szczególności dziennikarze śledczy ***i organizacje medialne*** odgrywają kluczową rolę w ***ujawnianiu między innymi*** przestępczości zorganizowanej, ***nadużyć władzy,*** korupcji***, niewłaściwych praktyk, nepotyzmu, przypadków efektu „drzwi obrotowych”, naruszeń praw podstawowych*** i ***brutalnego*** ekstremizmu. Ich praca wiąże się ze szczególnie

roli strażników w sprawach leżących w ***uzasadnionym*** interesie publicznym.

wysokim ryzykiem, a oni sami coraz częściej doświadczają ataków***, zabójstw, gróźb, zastraszania*** i nękania. Niezbędny jest solidny system gwarancji ***i ochrony, w tym ochrony ich bezpieczeństwa fizycznego i życia oraz prowadzenia dochodzeń w sprawie wymierzonych w nich zabójstw***, który ***to system*** umożliwi ***dziennikarzom śledczym*** pełnienie zasadniczej roli strażników w sprawach leżących w interesie publicznym***, bez obawy przed karą za poszukiwanie informacji i przekazywanie ich społeczeństwu***.

Poprawka 11
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 7

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(7) Obrońcy praw człowieka także odgrywają ważną rolę w demokracjach europejskich, szczególnie jeżeli chodzi o zapewnienie poszanowania praw podstawowych, wartości demokratycznych, włączenia społecznego, ochrony środowiska i państwa prawnego. Powinni oni mieć możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym oraz prawo do wyrażania swoich poglądów w kwestiach politycznych i w procesach decyzyjnych bez obaw przed zastraszaniem. Obrońcy praw człowieka to osoby lub organizacje zaangażowane w obronę praw podstawowych i wielu innych praw, takich jak prawa związane ze środowiskiem i klimatem, prawa kobiet, prawa osób LGBTIQ, prawa osób wywodzących się z mniejszości rasowych lub etnicznych, prawa pracownicze i wolności wyznania. Inni uczestnicy debaty publicznej, tacy jak nauczyciele akademiccy ***i*** badacze, również wymagają odpowiedniej ochrony.	(7) Obrońcy praw człowieka także odgrywają ważną rolę w demokracjach europejskich, szczególnie jeżeli chodzi o zapewnienie poszanowania praw podstawowych, wartości demokratycznych, włączenia społecznego, ochrony środowiska***, równości płci*** i państwa prawnego. Powinni oni mieć możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym***, zapewniania odpowiedzialności*** oraz prawo do wyrażania swoich poglądów w kwestiach politycznych i w procesach decyzyjnych bez obaw przed zastraszaniem. Obrońcy praw człowieka to osoby***, grupy*** lub organizacje zaangażowane w obronę praw podstawowych i wielu innych praw, takich jak prawa ***cywilne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturalne,*** związane ze środowiskiem i klimatem, prawa kobiet, prawa osób LGBTIQ, prawa osób wywodzących się z mniejszości rasowych lub etnicznych, prawa pracownicze***, prawa związkowe*** i wolności wyznania. Inni uczestnicy debaty publicznej, tacy jak nauczyciele akademiccy***,*** badacze, ***artyści, sygnaliści i***

opozycja polityczna oraz osoby fizyczne również wymagają odpowiedniej ochrony***, gdyż także są celem powództw typu SLAPP***.

Poprawka 12
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(7a) Nauczyciele akademiccy i badacze, egzekwując zarówno swoje prawo, jak i obowiązek wypowiadania się w obszarze swojej wiedzy eksperckiej, zapewniają istotny wkład w debatę publiczną i rozpowszechnianie wiedzy oraz gwarantują prowadzenie debaty demokratycznej w oparciu o informacje. Stosowanie instrumentów prawnych dla zastraszania, aby uniemożliwiać nauczycielom akademickim i badaczom przekazywanie informacji w kwestiach związanych z działalnością naukową, stanowi bezpośrednie naruszenie wolności akademickiej i zagraża kluczowej roli naukowców we wszystkich dziedzinach ich pracy w zwalczaniu dezinformacji i informacji wprowadzających w błąd.

Poprawka 13
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 7 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(7b) Obrońcy środowiska także odgrywają kluczową rolę w ochronie praw podstawowych i osiąganiu celów środowiskowych ustanowionych przez Unię Europejską oraz w żadnym wypadku nie należy ich ścigać lub nękać za zaangażowanie w działania mające na celu ochronę praw człowieka, praw związanych ze środowiskiem i klimatem. W ostatnich latach obrońcy środowiska są

coraz częściej ofiarami zabójstw, gróźb, nękania, zastraszania, kampanii oszczerstw, nakładania kar i nękania sądowego.

Poprawka 14
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 7 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(7c) Obrońcy praw kobiet i osób LGBTIQ+ także odgrywają zasadniczą rolę w promowaniu i obronie równości płci oraz w zapewnianiu wsparcia i ochrony ofiarom przemocy ze względu na płeć. Osoby i organizacje broniące praw kobiet i praw osób LGBTIQ+ są coraz częściej atakowane i stają w obliczu zagrożeń, w tym zagrożeń dla życia, oraz przemocy, która prowadzi do autocenzury. Na przestrzeni lat powództwa typu SLAPP są coraz częściej wykorzystywane do karania solidarności oraz przeciwko aktywistom broniącym praw kobiet, równości płci i praw osób LGBTIQ+, aby zahamować postępy w osiąganiu równości płci przy coraz częstszym kwestionowaniu roli aktywistów jako publicznych strażników i stwarzaniu warunków do zawężania przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego w Unii.

Poprawka 15
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 9

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(9) Dla wspierania takiego otoczenia istotna jest ochrona dziennikarzy i obrońców praw człowieka przed postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej. Takie ***postępowanie*** sądowe nie są wszczynane na potrzeby dostępu do wymiaru	(9) Dla wspierania takiego otoczenia istotna jest ochrona ***osób fizycznych lub prawnych, które angażują się w debatę publiczną, w szczególności*** dziennikarzy***, sygnalistów, aktywistów, nauczycieli akademickich, badaczy, artystów*** i obrońców praw człowieka***, w tym***

sprawiedliwości, lecz w celu stłumienia debaty publicznej ***zwykle z zastosowaniem nękania*** i ***zastraszania***.	***organizacji społeczeństwa obywatelskiego i związków zawodowych*** przed postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej. Takie ***postępowania*** sądowe nie są wszczynane na potrzeby dostępu do wymiaru sprawiedliwości, ***w celu rzeczywistego dochodzenia, egzekwowania lub wykonywania prawa,*** lecz w celu ***uniemożliwienia debaty publicznej, jej ograniczenia lub karania za nią, a ostatecznie w celu*** stłumienia debaty publicznej ***oraz uniemożliwiania dochodzeń i zgłaszania naruszeń prawa unijnego*** i ***krajowego, korupcji lun innych nadużyć. Do takich praktyk często wykorzystuje się nękanie i zastraszanie***.

Poprawka 16
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(10) Powództwa typu SLAPP są zazwyczaj wszczynane przez wpływowe podmioty***,*** np. ***osoby fizyczne***, ***grupy lobbystyczne***, ***korporacje*** i organy ***państwowe***. ***Często występuje*** przy ***tym*** nierównowaga sił między stronami – powód ma silniejszą pozycję finansową lub polityczną niż pozwany. ***Chociaż nie jest to niezbędny*** element takich spraw, ***to*** nierównowaga sił, jeśli występuje, znacznie zwiększa szkodliwe skutki, a także efekty mrożące postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.	(10) Powództwa typu SLAPP są zazwyczaj wszczynane przez wpływowe ***osoby fizyczne lub*** podmioty **–** np. ***grupy lobbystyczne, korporacje, urzędników publicznych***, ***podmioty podlegające kontroli publicznej i władze***, ***w tym polityków*** i organy ***sądowe – które dążą do stłumienia debaty publicznej***. ***Ofiary powództw typu SLAPP mogą być ścigane za wyrażanie krytycznych poglądów na temat postępowania lub zgłoszenie nadużyć,*** przy ***czym często występuje*** nierównowaga sił między stronami – powód ma silniejszą pozycję finansową lub polityczną niż pozwany. ***Nierównowaga sił stanowi istotny i powtarzający się*** element takich spraw, ***ale może nie występować w niektórych przypadkach, które spełniają kryteria powództw typu SLAPP, jeśli występują inne elementy charakteryzujące powództwa typu SLAPP. Przypadki, w których nie występuje nierównowaga sił, należy interpretować z ostrożnością, aby uniknąć złośliwego oskarżania o***

stosowanie powództw typu SLAPP organizacji pozarządowych, obrońców praw człowieka, aktywistów, dziennikarzy i inne osoby, które zwracają się w dobrej wierze do sądów z myślą o obronie siebie samych przed zniesławieniem przez wpływowe podmioty. Nierównowaga sił, jeśli występuje, znacznie zwiększa szkodliwe skutki, a także efekty mrożące postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej.

Poprawka 17
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 11

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(11) Postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej mogą mieć negatywny wpływ na wiarygodność i reputację ***dziennikarzy i obrońców praw człowieka*** oraz wyczerpywać ich zasoby finansowe i zasoby innego rodzaju. Ze względu na takie postępowania może dojść do opóźnienia lub całkowitego uniemożliwienia publikacji informacji na temat sprawy leżącej w interesie publicznym. Czas trwania postępowań i presja finansowa mogą mieć efekt mrożący na dziennikarzy i obrońców praw człowieka. Występowanie takich praktyk może mieć zatem odstraszający wpływ na ich pracę, przyczyniając się do autocenzury ze względu na ewentualne przyszłe postępowania sądowe, co prowadzi do osłabienia debaty publicznej ze szkodą dla całego społeczeństwa.	(11) Postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej mogą mieć negatywny wpływ na wiarygodność i reputację ***osób fizycznych lub prawnych zaangażowanych w debatę publiczną*** oraz wyczerpywać ich zasoby finansowe i zasoby innego rodzaju***, a także powodować u nich szkody psychologiczne***. Ze względu na takie postępowania może dojść do opóźnienia lub całkowitego uniemożliwienia publikacji informacji na temat sprawy leżącej w interesie publicznym. Czas trwania postępowań i presja finansowa mogą mieć efekt mrożący na dziennikarzy***, sygnalistów, aktywistów, nauczycieli akademickich, badaczy, artystów*** i obrońców praw człowieka***, w tym społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe i związki zawodowe angażujące się w debatę publiczną***. Występowanie takich praktyk może mieć zatem odstraszający wpływ na ich pracę, przyczyniając się do autocenzury ze względu na ewentualne przyszłe postępowania sądowe, co prowadzi do osłabienia debaty publicznej ze szkodą dla całego społeczeństwa.

Poprawka 18
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 12

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(12) Osoby, wobec których prowadzone są postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, mogą stać w obliczu wielu postępowań jednocześnie, czasami wszczynanych w kilku jurysdykcjach. Postępowania wszczęte w jurysdykcji jednego państwa członkowskiego przeciwko osobie zamieszkałej w innym państwie członkowskim są zazwyczaj bardziej złożone i kosztowne dla pozwanego. Powodowie w postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej mogą również wykorzystywać narzędzia proceduralne w celu wydłużenia czasu trwania i zwiększenia kosztów postępowania oraz wytaczać powództwa w jurysdykcji, którą uważają za sprzyjającą ich sprawie, a nie w sądzie najwłaściwszym do jej rozpatrzenia. Takie praktyki powodują także zbędne i szkodliwe obciążenie krajowych systemów sądowych.	(12) Osoby, wobec których prowadzone są postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, mogą stać w obliczu wielu postępowań jednocześnie, ***które mogą mieć charakter cywilny, administracyjny lub karny bądź mieszany,*** czasami wszczynanych w kilku jurysdykcjach***. Według doniesień większość stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej to sprawy karne i krajowe***. Postępowania wszczęte w jurysdykcji jednego państwa członkowskiego przeciwko osobie zamieszkałej w innym państwie członkowskim są zazwyczaj bardziej złożone i kosztowne dla pozwanego. Powodowie w postępowaniach sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej mogą również wykorzystywać narzędzia proceduralne w celu wydłużenia czasu trwania i zwiększenia kosztów postępowania oraz wytaczać powództwa w jurysdykcji, którą uważają za sprzyjającą ich sprawie, a nie w sądzie najwłaściwszym do jej rozpatrzenia. ***Czas trwania postępowań, presja finansowa i groźba sankcji, w szczególności sankcji karnych, stanowią potężne narzędzia zastraszania i wyciszania krytycznych wypowiedzi.*** Takie praktyki powodują także zbędne i szkodliwe obciążenie krajowych systemów sądowych ***i prowadzą do niewłaściwego wykorzystania ich zasobów***.

Poprawka 19
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(13) Gwarancje przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny mieć zastosowanie do każdej osoby fizycznej lub prawnej ze względu na jej zaangażowanie w debatę publiczną. Powinny one także chronić osoby fizyczne lub prawne, które na gruncie zawodowym albo osobistym udzielają wsparcia i pomocy innej osobie w celach mających bezpośredni związek z debatą publiczną w sprawie leżącej w interesie publicznym lub dostarczają towary bądź świadczą usługi na potrzeby realizacji tych celów. Dotyczy to na przykład dostawców usług internetowych, wydawnictw lub drukarni, które stoją w obliczu postępowania sądowego lub są zagrożone postępowaniem sądowym za świadczenie usług na rzecz osoby, wobec której prowadzone jest postępowanie sądowe.	(13) Gwarancje przewidziane w niniejszej dyrektywie powinny mieć zastosowanie do każdej osoby fizycznej lub prawnej ze względu na jej ***bezpośrednie lub pośrednie*** zaangażowanie w debatę publiczną. Powinny one także chronić osoby fizyczne lub prawne, które na gruncie zawodowym albo osobistym udzielają wsparcia i pomocy innej osobie w celach mających bezpośredni związek z debatą publiczną w sprawie leżącej w interesie publicznym lub dostarczają towary bądź świadczą usługi na potrzeby realizacji tych celów. Dotyczy to na przykład ***rodzin, mediów,*** dostawców usług internetowych, wydawnictw lub drukarni, które stoją w obliczu postępowania sądowego lub są zagrożone postępowaniem sądowym za ***udzielanie pomocy,*** świadczenie ***wsparcia lub*** usług na rzecz osoby, wobec której prowadzone jest postępowanie sądowe.

Poprawka 20
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 13 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(13a) Celem niniejszej dyrektywy jest także zniechęcanie do stanowiącego nadużycie stosowania procedur przedprocesowych, takich jak pisma ostrzegawcze i nakazy zaniechania naruszenia, które są wykorzystywane do uciszenia osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w debatę publiczną. Przez zapewnianie osobom fizycznym i prawnym zaangażowanym w debatę publiczną narzędzia do skutecznej walki ze stanowiącymi nadużycie powództwami w sądzie dyrektywa pomaga także w zapobieganiu takiej taktyce opartej na zastraszaniu.

Poprawka 21
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(14) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do każdego powództwa lub działania prawnego o charakterze cywilnym lub handlowym o skutkach transgranicznych niezależnie od rodzaju sądu. Obejmuje to powództwa cywilne wnoszone w postępowaniach karnych, a także środki tymczasowe i środki zabezpieczające, powództwa wzajemne lub inne szczególne rodzaje środków ochrony prawnej dostępne w ramach innych instrumentów.	(14) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do każdego powództwa lub działania prawnego o charakterze cywilnym lub handlowym o skutkach transgranicznych***, w tym powództw nierozstrzygniętych przed sądem krajowym w momencie wejścia dyrektywy w życie,*** niezależnie od rodzaju sądu. ***Postępowania sądowe, o których mowa w niniejszej dyrektywie, odnoszą się do wszystkich postępowań przed sądem w sprawach cywilnych, w tym do powództw w postępowaniach uproszczonych, takich jak nakazy sądowe.*** Obejmuje to ***także*** powództwa cywilne wnoszone w postępowaniach karnych***, gdyż są to zasadniczo powództwa cywilne, a nie karne***, a także środki tymczasowe i środki zabezpieczające, powództwa wzajemne lub inne szczególne rodzaje środków ochrony prawnej dostępne w ramach innych instrumentów.

Poprawka 22
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 16

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(16) Przez debatę publiczną należy rozumieć dowolne oświadczenie lub działanie osoby fizycznej lub prawnej wyrażone lub realizowane w ramach wykonywania ***prawa*** do wolności wypowiedzi i informacji w sprawie leżącej w interesie publicznym, takie jak tworzenie, wystawianie, reklamowanie lub inne promowanie komunikatów, publikacji lub utworów o charakterze dziennikarskim, politycznym, naukowym, akademickim,	(16) Przez debatę publiczną należy rozumieć dowolne oświadczenie lub działanie osoby fizycznej lub prawnej wyrażone lub realizowane w ramach wykonywania ***praw podstawowych i praw człowieka oraz podstawowych wolności, takich jak prawo*** do wolności wypowiedzi i informacji w sprawie leżącej w interesie publicznym, takie jak tworzenie, wystawianie, reklamowanie lub inne promowanie ***treści dziennikarskich,***

artystycznym, komentatorskim lub satyrycznym, a także wszelkie działania przygotowawcze bezpośrednio związane z takimi oświadczeniami lub działaniami. Może ***ona*** obejmować również działania dotyczące wykonywania prawa do wolności zrzeszania się i pokojowego gromadzenia się, takie jak organizowanie działań lobbingowych, demonstracji i protestów lub działań wynikających z wykonywania prawa do dobrej administracji i prawa do skutecznego środka odwoławczego, takich jak składanie skarg, petycji lub skarg administracyjnych i powództw oraz udział w wyżej wymienionych działaniach, a także udział w wysłuchaniach publicznych. ***Debata publiczna powinna także obejmować działania przygotowawcze, wspierające lub wspomagające, które mają bezpośredni i nieodłączny związek z danym oświadczeniem lub działaniem i które stały się przedmiotem dążeń do stłumienia debaty publicznej. Ponadto debata publiczna może obejmować inne działania mające na celu informowanie opinii publicznej lub wywieranie na nią wpływu lub wspieranie działań realizowanych przez społeczeństwo, w tym działania podejmowane przez jakikolwiek podmiot prywatny lub publiczny w związku z kwestią leżącą w interesie publicznym, takie jak organizowanie badań, sondaży, kampanii lub innych działań zbiorowych lub uczestnictwo w nich.***

wiadomości i bieżących spraw, komunikatów, publikacji lub utworów o charakterze dziennikarskim, politycznym, naukowym, akademickim, artystycznym, komentatorskim lub satyrycznym, a także wszelkie działania przygotowawcze bezpośrednio związane z takimi oświadczeniami lub działaniami. ***Przyszły interes publiczny odnosi się do faktu, że kwestia może nie stanowić jeszcze interesu publicznego, ale może stać się nim, gdy społeczeństwo zacznie zdawać sobie z niej sprawę, na przykład w drodze publikacji lub indywidualnej skargi. Debata publiczna może*** obejmować również działania dotyczące wykonywania prawa do ***wolności akademickiej i artystycznej,*** wolności zrzeszania się i pokojowego gromadzenia się, takie jak organizowanie działań lobbingowych, demonstracji i protestów lub działań wynikających z wykonywania prawa do dobrej administracji i prawa do skutecznego środka odwoławczego, takich jak składanie skarg, petycji lub skarg administracyjnych i powództw oraz udział w wyżej wymienionych działaniach, a także udział w wysłuchaniach publicznych.

Poprawka 23
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 16 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(16a) Debata publiczna powinna także obejmować działania przygotowawcze, wspierające lub wspomagające, które mają bezpośredni i nieodłączny związek z danym oświadczeniem lub działaniem.

	Takie działania powinny bezpośrednio dotyczyć szczególnego aktu udziału w debacie publicznej, w tym aktów opartych na umownym związku między osobą zaangażowaną w debatę publiczną a osobą prowadzącą działanie przygotowawcze, wspierające lub wspomagające. Ponadto debata publiczna może obejmować inne działania mające na celu informowanie opinii publicznej lub wywieranie na nią wpływu lub dalsze działania realizowane przez społeczeństwo, w tym działania podejmowane przez jakikolwiek podmiot prywatny lub publiczny w związku z kwestią leżącą w interesie publicznym, takie jak organizowanie badań, sondaży, kampanii lub innych działań zbiorowych lub uczestnictwo w nich. Wnoszenie powództw nie przeciwko osobie zaangażowanej w debatę publiczną, lecz przeciwko organizacji medialnej, takiej jak platforma internetowa publikująca jej prace, lub przeciwko firmie drukującej tekst lub sklepowi sprzedającemu tekst, może stanowić skuteczną metodę uciszania debaty publicznej, gdyż bez takich usług opinie nie mogą być publikowane, a tym samym nie mogą wpływać na debatę publiczną.

Poprawka 24
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(17) Debata publiczna nie powinna zazwyczaj obejmować komercyjnej działalności reklamowej i marketingowej***, która na ogół nie jest realizowana w ramach wykonywania prawa do wolności wypowiedzi i informacji***.	(17) Debata publiczna nie powinna zazwyczaj obejmować komercyjnej działalności reklamowej i marketingowej.

Poprawka 25
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(18) Pojęcie sprawy leżącej w interesie publicznym powinno obejmować także jakość, bezpieczeństwo lub inne istotne aspekty towarów, produktów lub usług, jeśli sprawy te mają znaczenie dla zdrowia publicznego, bezpieczeństwa, środowiska, klimatu lub korzystania z praw podstawowych. Czysto indywidualny spór między konsumentem a producentem lub usługodawcą w sprawie towaru, produktu lub usługi powinien być uwzględniony wyłącznie wówczas, gdy sprawa ma znamiona interesu publicznego, na przykład dotyczy produktu lub usługi, które nie spełniają norm środowiskowych lub norm bezpieczeństwa.	(18) Pojęcie sprawy leżącej w interesie publicznym powinno obejmować także jakość, bezpieczeństwo lub inne istotne aspekty towarów, produktów lub usług, ***w tym warunki, na podstawie których są one produkowane i świadczone,*** jeśli sprawy te mają znaczenie dla zdrowia publicznego, bezpieczeństwa, środowiska, klimatu***, praworządności*** lub korzystania z praw podstawowych***, w tym praw pracowniczych, wolności mediów i pluralizmu, niedyskryminacji, równości płci i ochrony przed przemocą ze względu na płeć***. Czysto indywidualny spór między konsumentem a producentem lub usługodawcą w sprawie towaru, produktu lub usługi powinien być uwzględniony wyłącznie wówczas, gdy sprawa ma znamiona interesu publicznego, na przykład dotyczy produktu lub usługi, które nie spełniają norm środowiskowych lub norm bezpieczeństwa ***bądź norm wynikających z praw pracowniczych, praw konsumentów lub praw człowieka, w tym zasady niedyskryminacji***.

Poprawka 26
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 19 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(19a) Zarzuty dotyczące korupcji, oszustwa, prania pieniędzy, sprzeniewierzenia, wymuszeń, przymusu, molestowania seksualnego i przemocy ze względu na płeć lub innych form zastraszania i działalności przestępczej, w tym przestępstw przeciwko środowisku, także stanowią sprawy leżące w interesie publicznym. Działania mające na celu ochronę wartości zapisanych w art. 2

TUE, zapewnienie lub ułatwienie publicznego dostępu do informacji w celu zwalczania dezinformacji, a także działalność naukowa i badawcza także kwalifikują się jako kwestie leżące w interesie publicznym.

Poprawka 27
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 20

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(20) Postępowania sądowe stanowiące nadużycie zazwyczaj obejmują taktyki procesowe stosowane w złej wierze, takie jak opóźnianie postępowań, narażanie pozwanego na nieproporcjonalnie wysokie koszty postępowania lub wybór sądu ze względu na możliwość korzystniejszego rozstrzygnięcia sprawy (ang. forum-shopping). Tego rodzaju taktyki są stosowane przez powoda w celach innych niż uzyskanie dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Często – chociaż nie zawsze – są one połączone z różnymi formami zastraszania, nękania lub gróźb.	(20) ***Postępowania sądowe stanowiące nadużycie charakteryzują się głównym celem, jakim jest zapobieganie debacie publicznej oraz jej ograniczanie lub karanie za nią, bądź mają na celu osiągnięcie efektu mrożącego na debatę publiczną w określonej kwestii; stanowią one zatem nadużycie prawa materialnego lub procesowego. Ogólne zasady prawa stanowią, których praw nie można wykonywać w sposób stanowiący nadużycie, jak zapisano w art. 54 Karty i art. 17 EKPC. Stanowiący nadużycie charakter postępowania sądowego należy stwierdzić na podstawie wszystkich okoliczności powództwa.*** Postępowania sądowe stanowiące nadużycie zazwyczaj obejmują taktyki procesowe stosowane w złej wierze, takie jak ***wyolbrzymione lub nadmierne roszczenia odszkodowawcze, domaganie się uprzedniego zastosowania nieproporcjonalnych środków zabezpieczających,*** opóźnianie postępowań***, wszczynanie wielu postępowań w podobnych sprawach***, narażanie pozwanego na nieproporcjonalnie wysokie koszty postępowania lub wybór sądu ze względu na możliwość korzystniejszego rozstrzygnięcia sprawy (ang. forum-shopping). ***Przy ustalaniu, czy powództwa stanowią nadużycie, należy również wziąć pod uwagę dotychczasowe zachowanie powoda, w szczególności wszelkie przypadki zastraszania działaniami***

	prawnymi w przeszłości. Wcześniejsze odrzucenie podobnego powództwa jako stanowiącego nadużycie powinno być czynnikiem wskazującym prima facie na charakter stanowiący nadużycie. Tego rodzaju taktyki są stosowane przez powoda w celach innych niż uzyskanie dostępu do wymiaru sprawiedliwości ***w celu rzeczywistego dochodzenia, egzekwowania lub wykonywania prawa, co prowadzi do nadużycia prawa materialnego lub procesowego***. Często – chociaż nie zawsze – są one połączone z różnymi formami zastraszania, nękania lub gróźb***, takimi jak groźba zastosowania powództwa typu SLAPP. W razie śmierci pozwanego takie stanowiące nadużycie powództwa mogą być nawet kontynuowane przeciwko jego spadkobiercom.***

Poprawka 28
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 20 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(20a) Kolejną powtarzającą się cechą powództw typu SLAPP jest wykorzystywanie przez powoda przewagi pod względem siły gospodarczej, zasobów prawnych lub wpływów politycznych, aby ograniczyć udział pozwanego w debacie publicznej. Wynikiem tego jest brak równowagi sił, który rodzi szczególne obawy, gdy powództwa stanowiące nadużycie są finansowane bezpośrednio lub pośrednio z budżetów państwowych i połączone z innymi pośrednimi i bezpośrednimi środkami państwa przeciwko niezależnym mediom, niezależnemu dziennikarstwu i społeczeństwu obywatelskiemu. Taka nierównowaga sił może nie występować w niektórych przypadkach, które spełniają inne kryteria powództw typu SLAPP.

Poprawka 29
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 23

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(23) Pozwani powinni mieć możliwość złożenia wniosku o następujące gwarancje procesowe: wniosku o zabezpieczenie na pokrycie kosztów proceduralnych lub kosztów proceduralnych i odszkodowania, wniosku o wczesne oddalenie ***ewidentnie bezpodstawnego*** postępowania sądowego, wniosku o środki ochrony przed postępowaniem sądowym stanowiącym nadużycie (zasądzenie kosztów, odszkodowania i kar) lub o wszystkie te gwarancje jednocześnie.	(23) Pozwani powinni mieć możliwość złożenia wniosku o następujące gwarancje procesowe: wniosku o zabezpieczenie na pokrycie kosztów proceduralnych lub kosztów proceduralnych i odszkodowania, wniosku o wczesne oddalenie postępowania sądowego ***stanowiącego nadużycie***, wniosku o środki ochrony przed postępowaniem sądowym stanowiącym nadużycie (zasądzenie kosztów, odszkodowania i kar) lub o wszystkie te gwarancje jednocześnie. ***Postępowaniami sądowymi wszczynanymi przeciwko osobom fizycznym lub prawnym ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną należy zajmować się szybko i skutecznie, z uwzględnieniem okoliczności sprawy oraz prawa do skutecznego środka odwoławczego i prawa dostępu do bezstronnego sądu.***

Poprawka 30
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 23 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(23a) Każda osoba fizyczna lub prawna chroniąca lub propagująca prawa osób zaangażowanych w debatę publiczną lub w inny sposób mająca interes w obronie działalności związanej z debatą publiczną, w związku z którą prowadzone jest powództwo typu SLAPP, powinna mieć możliwość wzięcia udziału w tym postępowaniu lub przekazania informacji w celu wsparcia pozwanego lub w jego imieniu za zgodą pozwanego. Takie zastępstwo procesowe powinno być możliwe bez uszczerbku dla prawa i kompetencji związków zawodowych i

przedstawicieli pracowników do angażowania się w imieniu lub na rzecz pracowników w postępowania sądowe zgodnie z innymi przepisami unijnymi i krajowymi.

Poprawka 31
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 25 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(25a) Postępowania zmierzające do stłumienia debaty publicznej narażają osoby, przeciwko którym są skierowane, na duże szkody finansowe i psychiczne, i wymagają od nich przedstawienia często trudnych do udowodnienia faktów takich jak stanowiący nadużycie charakter postępowania sądowego. W takich sytuacjach pozwani powinni mieć prawo otrzymywać wsparcie niezbędne do przedstawienia swoich argumentów, za ich uprzednią zgodą. Obejmuje to między innymi wsparcie i przekazywanie informacji. Pozwany powinien mieć prawo zwracać się o takie wsparcie do dowolnej osoby fizycznej lub prawnej posiadającej uzasadniony interes lub wiedzę ekspercką w dziedzinie ochrony lub propagowaniu praw osób zaangażowanych w debatę publiczną. Są wśród nich między innymi dziennikarze i nauczyciele akademiccy, a także organizacje pozarządowe, organy lub agencje Unii, organizacje międzynarodowe i ich organy, stowarzyszenia zawodowe i przedstawicielskie, związki zawodowe i inne podmioty zbiorowe działające w interesie pozwanego lub posiadające szczególną wiedzę na temat pozwanego, w szczególności jego zaangażowania w tłumienie debaty publicznej.

Poprawka 32
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 30

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(30) Jeśli pozwany złożył wniosek o wczesne oddalenie, na powodzie w postępowaniu głównym powinien spoczywać obowiązek udowodnienia w postępowaniu w trybie przyspieszonym, że powództwo nie ***jest ewidentnie bezpodstawne***. Nie stanowi to ograniczenia dostępu do wymiaru sprawiedliwości, biorąc pod uwagę, że na powodzie spoczywa ciężar dowodu w odniesieniu do tego powództwa w postępowaniu głównym, i aby uniknąć wczesnego oddalenia powództwa, musi on ***jedynie spełnić znacznie niższy stopień wykazania***, że ***powództwo nie jest ewidentnie bezpodstawne***.	(30) Jeśli pozwany złożył wniosek o wczesne oddalenie, na powodzie w postępowaniu głównym powinien spoczywać obowiązek udowodnienia w postępowaniu w trybie przyspieszonym, że powództwo nie ***stanowi nadużycia***. Nie stanowi to ograniczenia dostępu do wymiaru sprawiedliwości, biorąc pod uwagę, że na powodzie spoczywa ciężar dowodu w odniesieniu do tego powództwa w postępowaniu głównym, i aby uniknąć wczesnego oddalenia powództwa, musi on ***wykazać, że powództwo nie nosi znamion nadużycia***, ***a także*** że***, wnosząc o wczesne oddalenie, pozwany powinien przedstawić sądowi elementy wskazujące nadużycie***.

Poprawka 33
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 30 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(30a) Wczesne oddalenie w całości lub częściowo bezpodstawnych powództw nie stanowi nieuzasadnionego naruszenia prawa do dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Na podstawie niniejszej dyrektywy państwa członkowskie powinni dawać sądom możliwość przyjęcia wczesnych decyzji o oddaleniu, ale takie decyzje powinny być podejmowane przez sędziego na zasadzie indywidualnej, w odniesieniu do powództw, w przypadku których celem powoda nie jest rzeczywiste dochodzenie, egzekwowanie lub wykonywanie prawa. Ponadto powód powinien być zawsze uprawniony do wniesienia odwołania od wczesnej decyzji o oddaleniu.

Poprawka 34
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 34 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(34a) Przepisy i gwarancje zapisane w niniejszej dyrektywie mają zastosowanie, zgodnie z przedstawioną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykładnią zasady „tempus regit actum”[1a], do wszystkich toczących się postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej w dniu wejścia w życie prawa krajowego wdrażającego dyrektywę i później.

	[1a] Sprawa nr C-610/10, Komisja Europejska przeciwko Królestwu Hiszpanii

Poprawka 35
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 35 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(35a) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla obowiązujących praw do reprezentacji i interwencji zagwarantowanych innymi przepisami prawa unijnego lub krajowego.

Poprawka 36
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(36) Niniejsza dyrektywa uzupełnia zalecenie Komisji w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami	(36) Niniejsza dyrektywa uzupełnia zalecenie Komisji w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami

sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”). Zalecenie to jest skierowane do państw członkowskich i zawiera kompleksowy zestaw środków, takich jak szkolenia, zwiększanie świadomości, wsparcie dla osób, wobec których prowadzone są postępowania sądowe stanowiące nadużycie, oraz gromadzenie danych i sprawozdawczość w zakresie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz monitorowanie takich postępowań.	sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”). Zalecenie to jest skierowane do państw członkowskich i zawiera kompleksowy zestaw środków, takich jak szkolenia, zwiększanie świadomości, wsparcie dla osób, wobec których prowadzone są postępowania sądowe stanowiące nadużycie, oraz gromadzenie danych i sprawozdawczość w zakresie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz monitorowanie takich postępowań. ***Przy transponowaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie powinny zapewnić także wdrożenie zalecenia Komisji. W tym względzie państwa członkowskie powinny zwrócić szczególną uwagę na wdrożenie zaleceń dotyczących w szczególności włączenia zabezpieczeń podobnych do zabezpieczeń przewidzianych w obecnej dyrektywie w odniesieniu do spraw krajowych nieobjętych zakresem niniejszej dyrektywy i zapewnienie pozwanym łatwo dostępnej pomocy prawnej po przystępnej cenie, a także zagwarantować włączenie do krajowych przepisów transponujących ukierunkowanych przepisów w tym zakresie.***

Poprawka 37
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(36a) W niniejszej dyrektywie przewidziano wsparcie i środki zabezpieczające, w tym ustanowienie funduszy krajowych przez państwa członkowskie (obsługiwanych przez niezależny organ, taki jak organizacje społeczeństwa cywilnego, przy wsparciu Komisji), mechanizmy wsparcia niefinansowego takiego jak świadczenie pomocy prawnej i wsparcia psychologicznego, a także szkolenia, zwiększanie świadomości i środki w

	zakresie gromadzenia danych. Celem dyrektywy jest także zapewnienie gromadzenia danych dzięki ustanowieniu wspólnych kryteriów na szczeblu UE. Należy ustanowić krajowe punkty kontaktowe – koordynowane przez Komisję i obsługiwane przez niezależne organizacje społeczeństwa obywatelskiego zarządzające funduszami unijnymi – gromadzące i udostępniające informacje o wszystkich organizacjach dostarczających wytycznych i udzielających wsparcia osobom, wobec których prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej. Do organizacji takich mogą należeć samorządy przedstawicieli zawodów prawniczych, rady ds. mediów i rady prasowe, patronackie stowarzyszenia obrońców praw człowieka, stowarzyszenia na szczeblu unijnym i krajowym, kancelarie prawne broniące pro bono osób, wobec których prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej, poradnie prawne na uniwersytetach i inne organizacje pozarządowe.

Poprawka 38
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(36b) Niniejsza dyrektywa nie ma na celu rozwiązania problemu wszystkich powództw typu SLAPP stosowanych wobec osób zaangażowanych w debatę publiczną. Szczególną uwagę należy zwrócić w przyszłości na nadużywanie systemu prawa karnego, a także systemu prawa administracyjnego. Zwłaszcza przestępstwo zniesławienia stwarzało szczególne ryzyko wykorzystania jako podstawa dla powództw typu SLAPP. Komisja i państwa członkowskie powinny

pracować nad rozwiązaniami, aby przeciwdziałać takiemu ryzyku.

Poprawka 39
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(36c) Szkolenia dla dziennikarzy, innych pracowników sektora mediów i obrońców praw człowieka powinny zwiększać ich zdolność do radzenia sobie ze stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi zmierzającymi do stłumienia debaty publicznej. Powinny skupiać się na rozpoznawaniu takich postępowań sądowych, sposobach radzenia sobie w sytuacji bycia celem takiego postępowania oraz informowaniu o prawach i obowiązkach, aby umożliwić tym osobom podjęcie koniecznych środków ochrony przed takimi postępowaniami. Szkoleniami powinni zostać także objęci przedstawiciele zawodów prawniczych, aby zwiększyć ich świadomość na temat stanowiących nadużycie postępowań sądowych i umożliwić im wykrywanie ich na bardzo wczesnym etapie.

Poprawka 40
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36 d (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(36d) Państwa członkowskie powinny ustanowić specjalne fundusze krajowe, obsługiwane przez niezależny organ, taki jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego, przy wsparciu Komisji, które wspierałyby ofiary stanowiących nadużycie postępowań sądowych i wypłacały im odszkodowania. Fundusze krajowe powinny być częściowo finansowane z kar. Środki przekazywane z

	funduszy krajowych powinny być również rozdzielane między organizacje zapewniające wytyczne i wsparcie osobom, przeciwko którym wymierzone są powództwa typu SLAPP, aby zagwarantować, że organizacje te mają wystarczające zasoby do właściwego wykonywania swoich zadań.

Poprawka 41
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36 e (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(36e) Gromadzenie danych ma pierwszorzędne znaczenie dla dokumentowania przypadków stanowiących nadużycie postępowań sądowych oraz dla zapewnienia rozwiązań w celu zapobiegania takim postępowaniom. Niniejsza dyrektywa powinna ustanowić wspólne kryteria standaryzacji procedur gromadzenia danych w państwach członkowskich i zapewnić gromadzenie porównywalnych danych. Dane takie powinny obejmować:
	(i) liczbę stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej wszczętych w danym roku;
	(ii) liczbę stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oddalonych na wczesnym etapie jako oparte na powództwach, które są w całości lub częściowo bezpodstawne, w danym roku począwszy od 2022 r., oddalonych zarówno ze względu na istotę sprawy, jak i ze względów proceduralnych;
	(iii) liczbę postępowań sądowych z podziałem na rodzaj pozwanego (np. dziennikarz, obrońca praw człowieka, redakcja prasowa);
	(iv) liczbę postępowań sądowych z podziałem na rodzaj powoda (np.

	polityk, osoba prywatna, przedsiębiorstwo, powód będący podmiotem zagranicznym);
	(v) dane o aktach zaangażowania publicznego, w związku z którymi wszczęto postępowanie sądowe;
	(vi) dane dotyczące szacunkowej kwoty wstępnego odszkodowania, o które wystąpili powodowie;
	(vii) opis poszczególnych podstaw prawnych wykorzystanych przez powodów i związane z nimi dane liczbowe;
	(viii) dane o czasie trwania postępowania, uwzględniając wszystkie instancje;
	(ix) dane na temat elementów transgranicznych;
	(x) inne dane, o ile są dostępne, w tym dane dotyczące sądowych kosztów postępowania oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie dane dotyczące historycznych okoliczności spraw;
	(xi) rodzaj roszczenia wydanego na podstawie niniejszej dyrektywy i towarzyszącego jej zalecenia.

Poprawka 42
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Niniejsza dyrektywa zapewnia gwarancje ***chroniące przed ewidentnie bezpodstawnymi lub*** stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi w sprawach cywilnych o skutkach transgranicznych wszczynanymi przeciwko osobom fizycznym i ***prawnym***, w szczególności ***przeciwko dziennikarzom*** i ***obrońcom praw człowieka***, ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną.	Niniejsza dyrektywa zapewnia gwarancje ***proceduralne i zabezpieczenia prawne*** chroniące przed stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi ***lub groźbami podjęcia działań prawnych*** w sprawach cywilnych o skutkach transgranicznych wszczynanymi ***bezpośrednio lub pośrednio*** przeciwko osobom fizycznym ***lub prawnym, takim jak dziennikarze, media*** i ***obrońcy praw***, w szczególności ***obrońcy praw człowieka, praw środowiskowych, praw kobiet*** i ***osób LGBTIQ+, a także organizacje społeczeństwa***

obywatelskiego, organizacje pozarządowe, aktywiści, związki zawodowe, artyści, badacze, nauczyciele akademiccy, bloggerzy, sygnaliści lub opozycja polityczna, ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną***, w tym w internecie***.

Poprawka 43
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	1a. W niniejszej dyrektywie ustanawia się minimalne standardy ochrony osób fizycznych i prawnych, które biorą udział w debacie publicznej, w cywilnych postępowaniach sądowych. Wdrożenie niniejszej dyrektywy nie może w żadnym przypadku stanowić podstawy do obniżenia poziomu gwarancji już przyznanych przez państwa członkowskie w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Poprawka 44
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. „debata publiczna” oznacza dowolne oświadczenie lub działanie osoby fizycznej lub prawnej wyrażone lub ***zrealizowane*** w ramach wykonywania ***prawa*** do wolności wypowiedzi i informacji w sprawie leżącej w interesie publicznym, ***a także działania o charakterze przygotowawczym***, ***wspierającym lub wspomagającym bezpośrednio związane z takimi oświadczeniami*** lub ***działaniami***. Obejmuje to skargi, petycje, skargi administracyjne lub powództwa oraz udział w wysłuchaniach publicznych;	1. „debata publiczna” oznacza dowolne oświadczenie lub działanie osoby fizycznej lub prawnej wyrażone lub ***realizowane*** w ramach wykonywania ***podstawowych praw i wolności, takich jak prawo*** do wolności wypowiedzi i informacji w sprawie leżącej w interesie publicznym, ***wolności zgromadzania się i stowarzyszania się, wolności pracy, wolności akademickiej i artystycznej, wolności nauki i kultury***, ***prawo do rokowań i działań zbiorowych, prawo do skutecznego środka odwoławczego*** lub ***prawo do dobrej administracji***. Obejmuje

	to ***wszelkie działania, niezależnie od ich charakteru, nośnika lub formatu, które służą sprawowaniu kontroli publicznej, ujawnianiu, rozpowszechnianiu lub propagowaniu informacji wśród społeczeństwa, takie jak*** skargi, petycje, skargi administracyjne lub powództwa oraz udział w wysłuchaniach publicznych***, a także wszelkie formy twórczości, wystawy, reklamy lub innego rodzaju propagowanie komunikacji dziennikarskiej, politycznej, naukowej, akademickiej, artystycznej, komentatorskiej lub satyrycznej, publikacji lub utworów. Obejmuje to również wszelkie działania wspierające lub przygotowawcze w tym zakresie, w szczególności pracę organizacji medialnych, takie jak zapewnianie przez osoby fizyczne lub prawne, na gruncie zawodowym albo osobistym, wsparcia innej osobie do celów bezpośrednio związanych z debatą publiczną lub sprawą leżącą w interesie publicznym***;

Poprawka 45
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 2 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
a) zdrowie publiczne, ***bezpieczeństwo***, środowisko, klimat lub korzystanie z praw podstawowych;	a) zdrowie publiczne, ***wolność mediów i pluralizm***, środowisko, klimat lub korzystanie z praw podstawowych ***i praw człowieka, w tym z praw pracowniczych, prawa do niedyskryminacji, do równouprawnienia płci i do ochrony przed przemocą ze względu na płeć***;

Poprawka 46
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 2 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
c) kwestie rozpatrywane publicznie	c) kwestie rozpatrywane publicznie

lub ***poddawane kontroli*** przez organ ustawodawczy, wykonawczy lub sądowy, a także wszelkie inne ***publiczne*** postępowania urzędowe;	lub ***rozpatrywane*** przez organ ustawodawczy, wykonawczy lub sądowy, a także wszelkie inne postępowania urzędowe***, a także działania lub brak działania ze strony organów rządowych***;

Poprawka 47
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 2 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
d) zarzuty dotyczące korupcji, oszustwa lub ***działalności przestępczej***;	d) zarzuty dotyczące korupcji, oszustwa***, przywłaszczenia, prania pieniędzy, wymuszenia, przymusu, molestowania seksualnego i przemocy ze względu na płeć*** lub ***innych form zastraszania lub innych przestępstw kryminalnych lub administracyjnych, w tym przestępstw przeciwko środowisku***;

Poprawka 48
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 2 – litera e

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
e) działania mające na celu ***zwalczanie*** dezinformacji;	e) działania mające na celu ***ochronę wartości zapisanych w art. 2 TUE i zasady nieingerowania w procesy demokratyczne oraz zapewnienie lub ułatwienie publicznego dostępu do informacji w celu zwalczania*** dezinformacji;

Poprawka 49
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 2 – litera e a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ea) działalność akademicka, naukowa i badawcza;

Poprawka 50
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 2 – litera e b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	eb) działalność artystyczna;

Poprawka 51
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. „stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej” oznaczają postępowania sądowe wszczynane w związku z debatą publiczną, które ***są w całości*** lub ***częściowo bezpodstawne***, a ich głównym celem jest uniemożliwienie lub ograniczenie debaty publicznej lub karanie za debatę publiczną. Na taki cel mogą wskazywać:	3. „stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej” oznaczają postępowania sądowe wszczynane w związku z debatą publiczną, które ***wykorzystują postępowania sądowego do celów innych niż rzeczywiste dochodzenie, obrona*** lub ***wykonywanie prawa***, a ich głównym celem jest uniemożliwienie lub ograniczenie debaty publicznej lub karanie za debatę publiczną. Na taki cel mogą wskazywać:

Poprawka 52
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – litera -a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(- a) zakres, w jakim powództwo jest ewidentnie bezpodstawne;

Poprawka 53
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) fakt wszczęcia przez powoda lub podmioty powiązane wielu postępowań w związku z podobnymi sprawami;	***skreśla się***

Poprawka 54
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – litera c a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ca) stosowanie taktyk procesowych, które nakładają nadmierne koszty na pozwanego, w tym w odniesieniu do wyboru jurysdykcji lub stosowania wniosków o opóźnienie postępowania;

Poprawka 55
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – litera c b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	cb) wykorzystywanie przewagi pod względem siły gospodarczej, zasobów prawnych lub wpływów politycznych bądź społecznych, aby ograniczyć udział pozwanego w debacie publicznej, co prowadzi do braku równowagi sił między obiema stronami;

Poprawka 56
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – litera c c (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	cc) fakt wszczęcia przez powoda lub podmioty powiązane wielu będących w toku lub wcześniejszych postępowań w związku ze sprawami dotyczącymi debaty publicznej;

Poprawka 57
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 3 – akapit 1 – punkt 3 – litera c d (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	cd) poprzednie wczesne oddalenie podobnego powództwa jako stanowiącego nadużycie.

Poprawka 58
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 5 – ustęp 1 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) wczesne oddalenie ***ewidentnie bezpodstawnego powództwa w postępowaniu sądowym*** zgodnie z rozdziałem III;	b) wczesne oddalenie ***stanowiącego nadużycie postępowania sądowego*** zgodnie z rozdziałem III;

Poprawka 59
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 5 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. Państwa członkowskie ***mogą przyjąć***, że sąd rozpoznający sprawę z urzędu może zastosować środki dotyczące gwarancji proceduralnych zgodnie z rozdziałem III i IV.	3. Państwa członkowskie ***przyjmują***, że sąd rozpoznający sprawę z urzędu może zastosować środki dotyczące gwarancji proceduralnych zgodnie z rozdziałem III i IV. ***Państwa członkowskie zapewniają, by sąd rozpoznający sprawę z urzędu podejmował środki zgodnie z art. 8, 14 i 15.***

Poprawka 60
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 5 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3a. Państwa członkowskie zapewniają, by postępowaniami sądowymi wszczynanymi przeciwko osobom fizycznym lub prawnym ze względu na ich zaangażowanie w debatę publiczną zajmowano się szybko i skutecznie, z

	uwzględnieniem okoliczności sprawy, prawa do skutecznego środka odwoławczego i prawa dostępu do bezstronnego sądu.

Poprawka 61
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Interwencja strony trzeciej	Interwencja strony trzeciej ***na rzecz pozwanego***

Poprawka 62
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby sąd rozpoznający sprawę w postępowaniu sądowym zmierzającym do stłumienia debaty publicznej mógł zezwolić organizacjom ***pozarządowym chroniącym*** lub ***propagującym prawa osób zaangażowanych w debatę publiczną*** na udział w tym postępowaniu w celu wsparcia pozwanego ***albo przekazania informacji***.	Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zapewnienia, aby sąd rozpoznający sprawę w postępowaniu sądowym zmierzającym do stłumienia debaty publicznej mógł zezwolić ***Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej,*** organizacjom ***międzynarodowym i ich organom, takim jak Rada Europy, organizacjom pozarządowym*** lub ***podmiotom zbiorowym, takim jak związki zawodowe lub organizacje zawodowe,*** na udział ***lub przekazanie informacji*** w tym postępowaniu w celu wsparcia pozwanego ***lub w jego imieniu za zgodą pozwanego***.

Poprawka 63
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 7a
	Reprezentacja przez stronę trzecią
	Państwa członkowskie podejmują

	konieczne środki w celu zapewnienia, by w ramach dowolnego postępowania objętego niniejszą dyrektywą pozwany miał prawo wyznaczyć, na swój wniosek, organ, organizację lub stowarzyszenie do działania w jego imieniu.

Poprawka 64
Wniosek dotyczący dyrektywy
Rozdział III – tytuł

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Wczesne oddalenie ***ewidentnie bezpodstawnego powództwa w postępowaniu sądowym***	Wczesne oddalenie ***stanowiącego nadużycie postępowania sądowego zmierzającego do stłumienia debaty publicznej***

Poprawka 65
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Państwa członkowskie uprawniają sądy do wczesnego podjęcia decyzji o oddaleniu, w całości lub w części, ***powództwa w postępowaniu sądowym zmierzającym*** do stłumienia debaty publicznej ***jako ewidentnie bezpodstawnego***.	1. Państwa członkowskie uprawniają sądy do wczesnego podjęcia decyzji o oddaleniu, w całości lub w części, ***stanowiącego nadużycie postępowania sądowego zmierzającego*** do stłumienia debaty publicznej***, jak określono w art. 3 ust. 3***.

Poprawka 66
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 9 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć terminy na wykonanie prawa do złożenia wniosku o ***wczesne*** oddalenie***. Terminy te muszą być proporcjonalne i nie mogą uniemożliwiać ani nadmiernie utrudniać wykonania tego prawa***.	2. ***Pozwany może złożyć wniosek o wczesne oddalenie na każdym etapie postępowania. Jeżeli systemy krajowego prawa procesowego cywilnego przewidują odrębny etap dopuszczalności,*** państwa członkowskie mogą wyznaczyć terminy na wykonanie prawa do złożenia wniosku o

oddalenie ***na tym etapie postępowania***.

Poprawka 67
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 12 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy pozwany złożył wniosek o wczesne oddalenie, to na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia, że powództwo nie ***jest ewidentnie bezpodstawne***.	Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy pozwany złożył wniosek o wczesne oddalenie, to na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia, że powództwo nie ***nosi znamion nadużycia, jak określono w art. 3 ust. 3;***

Poprawka 68
Wniosek dotyczący dyrektywy
Rozdział V a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Rozdział Va
	ŚRODKI WSPARCIA
	Artykuł 18a
	Fundusz krajowy
	1. Przy wsparciu Komisji państwa członkowskie ustanawiają obsługiwany przez niezależny organ fundusz krajowy na potrzeby odszkodowań dla osób fizycznych lub prawnych, które poniosły szkodę w wyniku stanowiącego nadużycie postępowania sądowego zmierzającego do stłumienia debaty publicznej i nie są objęte już istniejącymi krajowymi systemami odszkodowań dla ofiar, oraz aby wspierać organizacje dostarczające wytyczne i udzielające wsparcia osobom, wobec których prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.
	2. Fundusze krajowe są częściowo finansowane z kar, o których mowa w art. 16 niniejszej dyrektywy. Państwa

członkowskie podejmują decyzję w sprawie wysokości kar zasilających fundusze krajowe.

Artykuł 18b

Mechanizmy wsparcia niefinansowego

1. Państwa członkowskie zapewniają, by osobom zaangażowanym w debatę publiczną zapewniano mechanizmy wsparcia niefinansowego. Takie środki obejmują świadczenie pomocy prawnej i wsparcia psychologicznego, a także zapewnianie informacji na temat organizacji dostarczających wytycznych i udzielających wsparcia osobom, wobec których prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej. Wsparcie i pomoc są dostępne i bezpłatne.

2. Państwo członkowskie ustanawia obsługiwany przez niezależne organizacje społeczeństwa obywatelskiego krajowy punkt kontaktowy, który gromadzi i udostępnia informacje o wszystkich organizacjach dostarczających wytycznych i udzielających wsparcia osobom, wobec których prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.

3. Państwa członkowskie ułatwiają wymianę informacji i najlepszych praktyk między organizacjami dostarczającymi wytycznych i udzielającymi wsparcia osobom, wobec których prowadzone są stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej.

Poprawka 69
Wniosek dotyczący dyrektywy
Rozdział V b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Rozdział Vb
	ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE
	Artykuł 18c
	Szkolenia
	1. Z należytym poszanowaniem niezależności sądownictwa, niezależności zawodów prawniczych i różnic w organizacji sądownictwa w całej Unii państwa członkowskie wspierają możliwości szkoleniowe dla przedstawicieli zawodów prawniczych, takich jak kadry wymiaru sprawiedliwości na wszystkich poziomach sądów, wykwalifikowanych prawników, a także osób, wobec których potencjalnie mogą być prowadzone takie postępowania, aby zwiększyć świadomość na temat strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej, gwarancji proceduralnych przeciwko nim przewidzianych w niniejszej dyrektywie oraz świadomość na temat potrzeb osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w debatę publiczną.
	2. Państwa członkowskie dopilnowują, aby możliwości odbycia szkoleń rozszerzono na osoby fizyczne i organizacje zaangażowane w debatę publiczną w celu wyposażenia ich w konkretną wiedzę służącą rozpoznawaniu stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej i reagowania na nie. Państwa członkowskie zapewniają, by stanowiące nadużycie postępowania sądowe zmierzające do stłumienia debaty publicznej stanowiły w szczególności część programów nauczania prawników i dziennikarzy.
	3. Państwa członkowskie otrzymują wsparcie od Komisji w zakresie ułatwiania szkoleń i wymiany praktyk, aby zapewnić w możliwym zakresie wspólne cele i

metodykę na szczeblu UE. W związku z tym powinny one zapewnić zaangażowanie prawników i ich stowarzyszeń zawodowych.

Artykuł 18d

Podnoszenie świadomości

1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, takie jak kampanie informacyjne i podnoszące świadomość skierowane do wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron z sektora publicznego i prywatnego oraz programy badawcze i edukacyjne, aby propagować wiedzę na temat strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej i gwarancji proceduralnych ustanowionych w niniejszej dyrektywie, zwiększać świadomość społeczeństwa i istotnie ograniczać ryzyko takich powództw lub zagrożenie nimi. W stosownych przypadkach państwa członkowskie działają we współpracy ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

2. Państwa członkowskie zapewniają wsparcie i informacje związane z działaniami podnoszącymi świadomość na temat istniejących struktur wsparcia na szczeblu unijnym i krajowym, w tym na temat krajowych punktów kontaktowych gromadzących i udostępniających informacje o dostępnych zasobach, jak również pomocy prawnej i dostępnych legalnych linii obrony.

Artykuł 18e

Zbiory danych

1. Państwa członkowskie powinny powierzyć, z uwzględnieniem swoich rozwiązań instytucjonalnych w zakresie statystyk sądowych, co najmniej jednemu organowi odpowiedzialność za gromadzenie i agregowanie – z pełnym poszanowaniem wymogów w zakresie ochrony danych – danych o stanowiących nadużycie postępowaniach sądowych

	zmierzających do stłumienia debaty publicznej wszczynanych w ich jurysdykcji.
	2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie ustanawiają rejestr decyzji sądowych dotyczących spraw podlegających niniejszej dyrektywie i towarzyszącemu jej zaleceniu. Taki rejestr jest udostępniany publicznie, bezpłatnie w punkcie korzystania, oraz jest zgodny z unijnymi i krajowymi przepisami w sprawie ochrony danych osobowych.

Poprawka 70
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 19 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 19a
	Stosowanie w czasie
	Przepisy niniejszej dyrektywy mają zastosowanie do wszystkich stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej, jak określono w art. 3 ust. 3, wszczętych lub kontynuowanych w chwili wejścia w życie prawa krajowego wdrażającego niniejszą dyrektywę i później.

Poprawka 71
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 20 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Do dnia [***5 lat*** od daty transpozycji niniejszej dyrektywy] państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie istotne informacje dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy. Na podstawie przekazanych informacji Komisja, najpóźniej do [***6 lat*** od daty transpozycji],	Do dnia [***3 lata*** od daty transpozycji niniejszej dyrektywy]***, a następnie co roku,*** państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie istotne informacje dotyczące stosowania niniejszej dyrektywy. Na podstawie przekazanych informacji Komisja, najpóźniej do [***4 lata***

przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat stosowania niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu tym przedstawia się ocenę rozwoju sytuacji w zakresie stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz ocenę wpływu niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich. W razie potrzeby sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski dotyczące zmiany niniejszej dyrektywy.	od daty transpozycji], przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ***coroczne*** sprawozdanie na temat stosowania niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu tym przedstawia się ocenę rozwoju sytuacji w zakresie stanowiących nadużycie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz ocenę wpływu niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich. W razie potrzeby sprawozdaniu temu towarzyszą wnioski dotyczące zmiany niniejszej dyrektywy. ***Sprawozdania te są podawane do wiadomości publicznej.***

Poprawka 72
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 20 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Na podstawie stosowania niniejszej dyrektywy do powództw typu SLAPP w powództwach cywilnych wnoszonych w postępowaniach karnych i na podstawie innych dostępnych informacji Komisja ocenia, czy konieczne są dalsze działania przeciwko powództwom typu SLAPP w postępowaniach karnych.

PROCEDURA W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Tytuł	Ochrona osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)
Odsyłacze	COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD)
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	JURI 5.5.2022
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	LIBE 5.5.2022
Zaangażowane komisje - data ogłoszenia na posiedzeniu	15.12.2022
Sprawozdawca(czyni) komisji opiniodawczej Data powołania	Ramona Strugariu 12.1.2023
Zastąpiony(a) sprawozdawca(czyni) komisji opiniodawczej	Anna Júlia Donáth
Rozpatrzenie w komisji	22.3.2023
Data przyjęcia	23.5.2023
Wynik głosowania końcowego	+: 51 –: 5 0: 4
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Emil Radev, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Loucas Fourlas, José Gusmão, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Paul Tang, Róża Thun und Hohenstein, Loránt Vincze, Tomáš Zdechovský
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Marie Dauchy, Vlad Gheorghe

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

51	+
NI	Laura Ferrara
PPE	Magdalena Adamowicz, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Alessandra Mussolini, Emil Radev, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róża Thun und Hohenstein
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Isabel Santos, Birgit Sippel, Paul Tang, Elena Yoncheva
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

5	-
ECR	Patryk Jaki, Vincenzo Sofo
ID	Susanna Ceccardi, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

4	0
ECR	Assita Kanko
ID	Annika Bruna, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się